

pct. (Det samlede udligningsniveau i hovedstadsområdet forøges dermed fra 60 til 70 pct., når virkningen af landsudligningen af udgiftsbehov tillægges.)

- En ændret udformning af udligningsordningen vedrørende hovedstadskommunernes beskatningsgrundlag. Ændringerne omfatter en nedsættelse af udligningsniveauet fra 90 pct. til 85 pct., indførelse af en gennemsnitlig skattetryksfaktor, samt ændring i overudligningsbestemmelserne.

De byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne af det samlede lovforslag vil blive minimale i udgangssituationen.

2. Beskrivelse af det nuværende udligningssystem

Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indeholder bl.a. regler om udligning af forskelle i beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Det gældende tilskuds- og udligningssystem består af tre elementer:

- udligning af udgiftsbehov
- udligning af beskatningsgrundlag
- generelle statstilskud.

For *udgiftsbehovsudligningen* er der tale om tre ordninger:

- en landsudligning for alle landets primærkommuner herunder også den primærkommunale del af Københavns og Frederiksberg kommuner. Der udlignes 35 pct. af forskellene i udgiftsbehov.
- en hovedstadsudligning for kommunerne i hovedstadsområdet, bestående af Københavns og Frederiksberg kommuner samt kommunerne i Københavns, Frederiksborg og Roskilde amter. Denne udligning lægges oven i landsudligningen af udgiftsbehov. Der udlignes 25 pct. af forskellene i udgiftsbehov.
- en amtskommunal udligning for alle landets amter. Der udlignes 85 pct. af forskellene i amtskommunernes udgiftsbehov.

Også i *udligningen af beskatningsgrundlag* er der tale om tre ordninger.

- en landsudligning der omfatter primærkommunerne. Kommunerne i hovedstadsområdet indgår som én kommune med landets højeste beskatningsgrundlag, hvilket betyder, at de ikke indgår direkte i denne udligningsordning. Udligningsordningen er statsfinansieret. Der udlignes 52 pct. af forskellen mellem kommunernes beskatningsgrundlag pr. indbygger og det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i hovedstadsområdet. Samtlige kommuner uden for hovedstadsområdet har i dag et beskatningsgrundlag pr. ind-

bygger, der er lavere end gennemsnittet for hovedstadsområdet.

- en hovedstadsudligning for kommunerne i hovedstadsområdet. Denne udligning er i modsætning til landsudligningen ikke statsfinansieret, men ren mellemkommunal. Der udlignes 90 pct. af forskellene i beskatningsgrundlaget. Den såkaldte »overudligningsbestemmelse« sikrer samtidig, at kommunerne ikke kan miste mere end 90 pct. af en indkomstfremgang – f. eks. i forbindelse med en øget ligningsindsats.
- en amtskommunal udligning for alle landets amter. Der udlignes 85 pct. af forskellene mellem landets amtskommuner.

3. Ændringer i udgiftsbehovsudligningen

3.1 Ændring af kriterievægte

Som tidligere anført, eksisterer der tre udligningsordninger vedrørende forskelle i udgiftsbehov – en udligningsordning for primærkommunerne, en udligningsordning for primærkommunerne i hovedstadsområdet og en udligningsordning for amtskommunerne.

En kommune, hvis udgiftsbehov pr. indbygger er mindre end det gennemsnitlige udgiftsbehov pr. indbygger for landet som helhed, skal yde et årligt tilskud til de (amts)kommuner, hvis udgiftsbehov er større end det gennemsnitlige udgiftsbehov pr. indbygger.

Ordningerne hviler i sig selv. De er rent mellemkommunale uden statstilskud.

Beregningen af en kommunes udgiftsbehov er baseret på »kriterier« og »vægte«. Kriterierne er faktorer, der er bestemmende for kommunale udgifter, f.eks. en kommunes andel af landets samlede antal indbyggere i aldersgruppen 0-6 år eller antal 65-74 årige.

En kommunes udgiftsbehovstal opgøres som summen af disse kriterier, idet det i loven er fastsat, i hvilket forhold – eller med hvilken vægt – de enkelte kriterier skal indgå i beregningen.

Vægtene beregnes ved, at landets primærkommunale nettodriftsudgifter fordeles på de enkelte kriterier ud fra en vurdering af, hvilket kriterium, der må anses for at have størst betydning for størrelsen af udgiftsområdet. Udgifter, der retter sig mod to eller flere kriterier, deles mellem kriterierne i forhold til deres andel af udgifterne.

Et kriteriums vægt bestemmes herefter af den samlede størrelse af de udgifter, der er henregnet til det pågældende kriterium.

3.2 De nye vægte